

fi.remissvar@regeringskansliet.se
Fi.remissvar.ofa.k@regeringskansliet.se

Remissyttrande – Myndighetsgemensam regional indelning

Sammanfattning

Region Kronoberg har av Finansdepartementet beretts tillfälle att avge yttrande över ovanstående remiss.

Regeringskansliet har översänt Indelningskommitténs slutbetänkande ”Myndighetsgemensam indelning – samverkan på regional nivå” (SOU 2018:10) på remiss.

Region Kronoberg lämnar ett i stort sett likalydande svar som övriga regioner inom ramen för det sydsvenska samarbetsavtalet. Synpunkterna på remissen sammanfattas enligt följande:

- Region Kronoberg tillstyrker utredarens förslag på tio statliga myndigheter med ny gemensam indelning, men förordar att fler myndigheter bör ha samma geografiska indelning än som de tio som är föreslagna.
- Region Kronoberg förordar en myndighetsgemensam regional indelning inom den geografi som Regionsamverkan Sydsverige verkar.
- Nationella myndigheter utan regional indelning behöver utveckla ett tydligare regionalt förhållningssätt.
- Region Kronoberg välkomnar utredarens förslag till beteckning på kommuner på regional nivå och att dessa nu ska betecknas ”region”, med möjligheten för varje region att avgöra om begreppet län ska användas efter det geografiska namnet.
- Region Kronoberg tillstyrker utredarens förslag att fullmäktige respektive styrelsen på regional nivå i lagstiftningen ska benämnas regionfullmäktige respektive regionstyrelse.
- Benämning av samverkansregioner inom hälso- och sjukvård bör inkludera att samverkan handlar om vård – förslagsvis Vårdsamverkan Syd, Vårdsamverkan Sydost, Vårdsamverkan Väst för att tydliggöra för invånarna vad samverkan avser.
- Region Kronoberg tillstyrker Indelningskommitténs förslag att de medel som idag finansierar förvaltningsutgifterna för det regionala utvecklingsansvaret flyttas från länsstyrelsernas förvaltningsanslag och

kopplas till verksamheten eller till de organ som har det lagreglerade ansvaret

- Regionerna bör ha ett otvetydigt ansvar att leda och samordna det regionala tillväxtarbetet. Region Kronoberg anser att länsstyrelsernas uppdrag bör ses över och renodlas till att mer handla om tillsyn, tillstånd och annan rättstillämpning, samt uppföljning och utvärdering.
- De statliga arbetstillfällena bör i högre utsträckning fördelas över landets arbetsmarknadsregioner.

Synpunkter

Region Kronoberg skulle i första hand gärna se myndighetsgemensam regional indelning inom den geografi som Regionsamverkan Sydsverige verkar, det vill säga Jönköping, Kalmar, Halland, Kronoberg, Blekinge och Skåne.

Region Kronoberg tillstyrker Indelningskommitténs förslag på de tio statliga myndigheterna som är föreslagna för en ny gemensam geografisk indelning:

- Arbetsförmedlingen
- Försvarsmakten
- Kriminalvården
- Migrationsverket
- Polismyndigheten
- Rådet för Europeiska Socialfonden i Sverige
- Tillväxtverket
- Trafikverket
- Säkerhetspolisen
- Åklagarmyndigheten

Region Kronoberg vill därutöver betona att hälso- och sjukvården har många kontakter med olika myndigheter som till exempel Inspektionen för vård och omsorg, Etikprövningsnämnder, Yrkeshögskolemyndigheten, samt Försäkringskassan. Region Kronoberg anser att det skulle underlätta om även dessa myndigheter har samma geografiska indelning som de tio föreslagna myndigheterna. De myndigheter som har vida uppdrag i samverkan med många aktörer och inte omgående kan samordnas med sjukvårdsregionerna bör ha en intern organisation som underlättar samverkan över gränser.

Eftersom den föreslagna indelningen är stora geografiska enheter kommer mindre indelningar att behövas som även dessa behöver ha en liknande struktur, inte minst ur ett tillgänglighetsperspektiv för såväl invånare som samverkande myndigheter. Dessa bör avspegla regionernas gränser.

Myndigheter bör anpassa sig till en gemensam indelning

Region Kronoberg tillstyrker utredarens konstaterande att ifråga om nationella myndigheter utan regional indelning behöver flera av dessa utveckla ett tydligare regionalt förhållningssätt. Det innebär att säkerställa en regional närvaro med relevanta funktioner, beslutsmandat och kunskap om det geografiska området. Det här behovet har lyfts fram av såväl myndigheter som kommunsektorn. I dagsläget upplever många att det är svårt att i nationellt organiserade myndigheter hitta rätt person och dialogpart för regionala frågor.

Beteckning och utformning av namn på kommuner på regional nivå

Region Kronoberg välkomnar utredarens förslag till beteckning på kommuner på regional nivå och att dessa nu ska betecknas ”region”. Detta är särskilt betydelsefullt då det rör en demokratiskt viktig aktör. Varje region bör ha möjligheten att avgöra om begreppet län ska användas efter det geografiska namnet.

Indelningskommittén föreslår att fullmäktige respektive styrelsen på regional nivå i lagstiftningen ska benämnas regionfullmäktige respektive regionstyrelse, Region Kronoberg är särskilt nöjd med att det som en följd kommer att stå ”val till regionfullmäktige” på valsedlarna, önskvärt vore dock att det ändrades redan till valet 2018. Region Kronoberg förordar också att dessa begrepp, ”regionfullmäktige” och ”regionstyrelse” även ska användas i samtliga sammanhang där idag begreppet landstingsfullmäktige eller landstingsstyrelse används, exempelvis i tryckfrihetsförordningen och riksdagsordning.

Landstingens, kommunernas och befolkningens synpunkter vid ändringar i landstingsindelningen

Region Kronoberg bejakar Indelningskommitténs förslag om att särskild hänsyn ska tas till önskemål och synpunkter från landsting och kommuner som berörs av indelningsändringar, vilket innebär en ny lagstadgad uppgift för landstingen.

Staten som regional arbetsgivare

Statens arbetstillfällen är idag en viktig del av svensk arbetsmarknad. Men tjänsterna är ojämnt fördelade över landet. De utgör från 15 % (Uppsala län) till 4 % (Kronobergs län) av arbetstillfällena regionalt. Med detta utgångsläge ser Region Kronoberg trenden med en ökande centralisering som mycket oroväckande. Mellan 2008 och 2014 ökade antalet förvärvsarbetande inom den statliga sektorn i Stockholms län med 8 135 medan de minskade med 187 i Kronoberg.

Avsaknad av statliga arbeten är negativt för regional utveckling. Inte minst då dessa tjänster ofta attraherar akademiker och arbetsuppgifter som inte finns inom det privata näringslivet. Statlig närvaro i större delar av landet har också verksamhetsmässiga och ekonomiska fördelar.

Oavsett indelning vill Region Kronoberg därför att förändringar i statsförvaltningen ska leda till en jämnare geografisk fördelning av statliga arbetstillfällen. Staten bör vara närvarande i samtliga regioner och kommuner.

Statens samverkan med regionerna

Region Kronoberg förordar en utvecklad och utökad samverkan mellan regional och statlig nivå genom de strukturer som byggts upp kring det regionala tillväxtuppdraget. Idag träffas politiker i politikerforum, samt tjänstemän i tjänstemannaforum på regeringskansliet. Mötena arrangeras av Näringsdepartementet i samverkan med regionerna. Dessa fora fungerar bra som direktkontakt med statens myndigheter och departement och kan inte ersättas av indirekt kontakt via länsstyrelser. Region Kronoberg önskar att staten fortsätter att utveckla denna direktsamverkan med regionerna, vilken är effektivare än att använda länsstyrelserna som en mellanhand.

Region Kronoberg instämmer i Indelningskommitténs förslag att de medel som idag finansierar förvaltningsutgifterna för det regionala utvecklingsansvaret flyttas i sin helhet från länsstyrelsernas förvaltningsanslag och kopplas till verksamheten eller till de organ som har det lagreglerade ansvaret. Dagens situation med en uppdelning skapar otydlighet i ansvar och mandat, inte minst mot tredje person såsom företagare eller medborgare.

Övrigt

Enligt Indelningskommitténs förslag ska de regioner som landet har delats in i för hälso- och sjukvård som berör flera landsting i lagstiftningen benämnas samverkansregioner. Region Kronoberg anser att benämningen bör inkludera att det handlar om vård och samverkan, ett förslag är Vårdsamverkan Syd, Vårdsamverkan Sydost, Vårdsamverkan Väst för att tydliggöra för invånarna vad samverkan avser.

Region Kronoberg tillstyrker utredarens förslag att det vart fjärde år lämnas en rapport till regeringen som beskriver utvecklingen av regionernas samverkan. Region Kronoberg anser dock inte att det är självskrivet att det alltid är Göteborgs universitet som får uppdraget löpande. Över tid borde uppdragstagaren kunna variera eftersom det finns fler lärosäten med liknande kompetens.

För övrigt anser Region Kronoberg att länsstyrelsernas uppdrag bör ses över, renodlas och förtydligas. Regionerna bör ha ett otvetydigt ansvar att leda och samordna det regionala tillväxtarbetet. Länsstyrelsens uppdrag bör renodlas till att handla om tillsyn, tillstånd och annan rättstillämpning, samt uppföljning och utvärdering men ingen samordnande roll i det regionala tillväxtarbetet.

Anna Fransson
Regionstyrelsens ordförande

Martin Myrskog
Regiondirektör